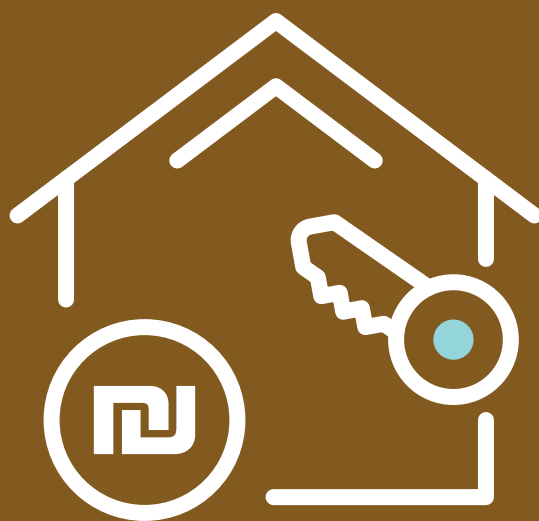

משרד הפנים

הדרכת נבחרים ברשויות המקומיות

ועדת הנחות בארנונה

2024

מהדורה שישית שבט התשפ"ד, ינואר 2024

אגף הכשרות:

Hachsharot@moin.gov.il

כתובת אתר הידע המוניציפלי:

<https://www.gov.il/he/departments/units/municipal-info/govil-landing-page>

כתובת האתר לנבחר:

[/https://govextra.gov.il/moin/elected-officials/home](https://govextra.gov.il/moin/elected-officials/home)

אודות האגף הבכיר לפיתוח ההון האנושי ברשויות המקומיות

האגף הבכיר לפיתוח הון אנושי ברשויות המקומיות עוסק בקידום איתנות ומצויינות הרשויות המקומיות לטובת שיפור רמת השירות לתושבים וצמצום הפערים בין הרשויות. זאת, באמצעות סט כלים המבוסס על תפיסה משולבת של פיתוח המשאב האנושי והארגוני ברשויות:

מקומות, ביה"ס לניהול בכיר בשלטון המקומי: הכשרה מקצועית וניהולית לסגל הבכיר ברשויות קהילות לומדות בשלטון המקומי: קהילות למידה מקצועיות למנהלי ביניים ובכירים בשלטון המקומי
צוערים לשלטון המקומי: ערוץ הזנה איכותי לדרגי כניסה בשלטון המקומי
מקום: תוכנית מנהיגות לעתודות ניהוליות לסגל הבכיר בשלטון המקומי
תהליכי שינוי ופיתוח ארגוני: יצירת מבנה ארגוני בר קיימא, תהליכי עבודה וחדשנות ברשויות
פיתוח ידע ותורה מקצועית: פיתוח ידע, מדריכים וכלים לאתגרי השלטון המקומי

מערך ההכשרה לבחירות 2024

מערכת הבחירות המוניציפאלית מזמנת שינויים פרסונליים של כ- 50% מנבחרי הציבור בעמדות ההנהגה המקומית בראשות הרשויות ובמועצות ובמליאות הרשויות המקומיות. משרד הפנים מוביל מערך הכשרות וליווי מקצועי לבעלי התפקיד החדשים מתוך ראיית חשיבות חיזוק הדמוקרטיה המקומית ושמירה על איכות השירות לתושבים. מטרתו לסייע לנבחרי הציבור לקצר את "עקומת הלמידה" ולהקנות ידע וכלים רלוונטיים לביצוע אפקטיבי של תפקידם כמו גם מתן היכרות ראשונית עם הסביבה הארגונית, המשפטית והמקצועית ברשויות המקומיות.

כתיבת ועריכת המהדורה השישית:
אגף בכיר בקרה וכלכלה ברשויות המקומיות
דורון אגוזי, עו"ד, נטריון ומגשר
חברת ADALYA ייעוץ כלכלי בע"מ

המדריך שלפניכם מהווה בסיס איתן לכניסתכם לתפקיד באופן מקצועי ומספק להבנת עבודת הרשות והוועדה.
המדריך לא בנוי פרק על פרק וניתן לדלג בו לפי העניין והצורך.
מדריך זה הינו חלק מסדרת מדריכים לנבחרי הציבור ("הדרכת נבחרים ברשויות המקומיות").
להרחבה אודות ועדות הרשות ונושאים נוספים בעבודת הרשות המקומית ניתן לראות באתר "נבחרי ונבחרות הציבור".
אנו מאחלים לכם קריאה נעימה, מועילה ובעיקר הצלחה רבה בתפקידכם החדש.

אגף הכשרות וידע, אמן על ההכשרות וכן לפיתוח ידע עבור מנהלים ועובדים ברשויות המקומיות.
המדריך שלפניכם הינו חלק מסדרת מדריכים מפורטים יותר על ועדות הרשות וכן חלק מכלים אותם מפתח האגף עבור נבחרי הציבור.
האגף יעמיד לרשותכם בשנת הבחירות כלים נוספים כגון כנסי אוריינטציה, למידה מקוונת ועוד.
להרשמה לפרסומים השוטפים וכן לכל שאלה, הצעה ובקשה בענייני הכשרות, הדרכה, וידע, ובכלל נשמח שתפנו אלינו בכתובת - Hachsharot@moin.gov.il.

האמור בפרסום זה מהווה חומר עזר שנועד לסייע בלימוד הנושא. למען הסר ספק, אין הוא בא במקום הנחיות הניתנות על-ידי הגורמים המוסמכים ואינו מהווה אסמכתא משפטית. החומרים המתפרסמים מעודכנים למועד הפרסום בלבד.
חומרים נוספים מעודכנים וכן גרסה אינטרנטית של המדריך שלפניכם נמצאים ב"מרכז ידע מוניציפלי" בכתובת - <https://www.gov.il/he/departments/units/municipal-info/govil-landing-page>
וכן באתר האינטרנט לנבחרי ונבחרות הציבור בכתובת - [/https://govextra.gov.il/moin/elected-officials/home](https://govextra.gov.il/moin/elected-officials/home)

אם נתקלת בשגיאות, אי התאמות או פערים בתוכן הכתוב אנו מזמינים אותך לפנות אלינו באמצעות הדואר האלקטרוני בכתובת madrichim@adalya.co.il
בעת שליחת התיקון, יש לכלול את שמך המלא, תפקידך ופרטי קשר (כגון כתובת דואר אלקטרוני ומספר טלפון).
כדי לסייע לנו לטפל בבעיה בצורה יעילה, יש לציין את המדריך המדובר ולספק התייחסות ברורה למיקום הרלוונטי במדריך.

עריכת וכתיבת מהדורת 2018 - בתפקידם נכון לשנת 2018:
כתיבה - עו"ד דורון אגוזי

5	ברכות
---	-------

7 פרק א': ההנחות השונות

7	1. הנחה של אזרח ותיק
7	2. הנחה בגין נכות
8	3. גמלת אסיר ציון
8	4. הנחה למקבל גמלת נכות
9	5. הנחה לעיוור
9	6. הנחה לעולה
9	7. הנחת זכאי לגמלה
9	8. הנחה בהתאם למבחן הכנסה
10	9. הנחת חסיד אומות עולם
10	10. הנחה להורה יחיד
10	11. הנחה לנזקק
11	12. הנחות לחיילים, נפגעי מלחמה ושוטרים ומשפחותיהם
12	13. הנחה למחזיק בעסק - הנחה בהתאם למבחן הכנסה

14 פרק ב': הוראות כלליות למתן הנחות

14	1. קביעת תנאים על ידי כל רשות
14	2. מינוי הועדה והרכבה
15	3. תנאי לקבלת הנחה
15	4. מניעת כפל ההנחות והנחה חלקית
15	5. פרסום ההחלטה

16 נספחים

16	נספח א' - בקשה להנחה מתשלום ארנונה כללית לדירת מגורים לשנת הכספים 2023
----	--

ברכת מנהל המינהל לשלטון מקומי

ראשי רשויות וחברי מועצה יקרים - ראשית ברכות על היבחרכם.

התפקיד אליו אתם נכנסים בימים אלו מאפשר לכם הזדמנות יוצאת דופן וזכות גדולה להשפיע על המרחב המשמעותי ביותר בישראל - המרחב המוניציפאלי.

השלטון המקומי נמצא בחוד החנית של העשייה הציבורית והשירות לתושבים וכשמו כן הוא, מערכת שלטונית סטטוטורית ועצמאית, המייצגת את הקהילה ונותנת ביטוי לרצונות ולצרכים של האוכלוסייה המקומית.

הרשות המקומית, הינה גוף ציבורי, אשר לנגד עיניה עומדת מטרה מרכזית והיא לספק שירותים ברמה הגבוהה ביותר לכלל תושביה. במסגרת זו עליה להיות חדשנית, למצות את היתרונות היחסיים שלה, את המשאבים הכלכליים והאנושיים, לתכנן אסטרטגית לעתיד המשתנה וכל זאת, תוך שמירה על התנהלות תקינה, שומרת חוק, המביאה לידי ביטוי ערכי שוויון הזדמנויות, שקיפות, ושיתוף ציבור.

תפקידו של נבחר הציבור הינו קריטי בהובלת המערכת למימוש יעדיה אלו תוך שמירה על האיזונים המחויבים מגוף ציבורי כאמור.

משרד הפנים משקיע מאמצים ומשאבים רבים בחיזוק ארגז הכלים המוניציפלי שברשותכם. אנו מאמינים שידע הוא כוח והמדריך שלפניכם מבקש לבאר מושגים ותהליכים על מנת שתצליחו לבצע את תפקידכם טוב יותר.

מעתה זהו הזמן שלכם לממש את האמון שקיבלתם מהציבור ולהצעיד את הרשות שלכם קדימה.

אני רוצה להודות לאגף הבכיר לפיתוח הון אנושי ברשומ"ק על כתיבת מדריך זה ובניית מערך הכשרה מקצועית נלווית לאורך הקדנציה כולה לטובת נבחרי הציבור ובעלי התפקיד ברשויות המקומיות.

בהערכה רבה,

תומר ביטון, רו"ח

מנהל המנהל לשלטון מקומי

משרד הפנים

ברכת מנהלת אגף בכיר פיתוח ההון האנושי ברשומ"ק

נבחרות ונבחרים יקרים!

התקופה המאתגרת שחווינו בשלוש השנים האחרונות, עם התפרצות נגיף הקורונה, חוסר היציבות השלטונית והמלחמה בעזה, הבליטה את השלטון המקומי כגורם המוביל בקשר הישיר של התושבים עם הממסד השלטוני. כולנו נוכחנו בכוחות שנמצאים בשלטון המקומי, ובפוטנציאל והיכולת הגדולים להשפיע לטובה על חייהם של כלל תושבי המדינה.

מתוך ההכרה בכך שההון האנושי הוא המפתח לביסוס היכולות בשלטון המקומי בישראל, משקיע משרד הפנים משאבים רבים בפיתוח הכלים שייסעו בידי נבחרה הציבור, נשות ואנשי המקצוע ברשויות המקומיות להוציא לפועל מדיניות מבוססת ידע לטובת כלל התושבים.

מזה כעשור, המשרד מוביל את הדרך ביישום החלטת הממשלה המשמעותית "עתודות לישראל" שקבעה כי משרדי הממשלה יפעלו על מנת להשקיע באופן שיטתי בהון האנושי במגזר הציבורי. מטרת התוכנית - בניית עתודה ניהולית מחוללת שינוי, למען צמצום פערים בין רשויות וחזקת חוסנה החברתי-כלכלי של מדינת ישראל, מתממשת היום, כאשר 77% מכלל בוגרות ובוגרי התוכנית נשארים בעמדות השפעה גם שנתיים מתום תקופת ההשמה. בוגריו מהווים את חוד החנית של קידום ההון האנושי בשלטון המקומי ובמגזר הציבורי כולו.

בחמש השנים האחרונות, המשרד משקיע מיליוני שקלים ביצירת קפיצת מדרגה ברשויות המקומיות ע"י הטמעת תהליכי שינוי ופיתוח תשתיות ארגוניות. תוכניות הפיתוח ארגוני לרשויות שבהחלטות ממשלה, בהמראה או בתהליכי דיור מואץ הוכיחו אפקטיביות בשיפור תחומי פעילות מרכזיים שהרשות פועלת בהם. התאמת המבנה הארגוני, מיסוד תהליכי עבודה מבוססי נתונים ושגרות ניהול שתומכים בהפיכת הרשות המקומית לארגון המתאים להתמודד עם אתגרי המאה ה-21.

והחדוש האחרון - ביה"ס "מקומות" לניהול מוניציפאלי בכיר, מוסד לאומי להכשרת 15 בעלי התפקיד המהווים את הסגל הניהולי הבכיר ברשויות המקומיות. ביה"ס מהווה בית לנשות ואנשי המקצוע מרגע כניסת לתפקיד ולכל אורך חיי התפקיד באמצעות מערך הכשרות, פורומים ניהוליים וקהילות מקצועיות, וכמובן, איגום ידע, שיתוף והפצה.

מאחלת לכם שתמצאו את מקומכם על מפת העשייה הציבורית בשלטון המקומי, כל אחת ואחד בתפקידו המקצועי והציבורי. שיהיו בכם הכוחות להוביל שינויים נדרשים תוך התמודדות עם האתגרים הלא מבוטלים ושתעשו חיל למען עתיד טוב יותר לחברה הישראלית כולה.

אני מבקשת להודות לצוות המעולה באגף הכשרות וידע, אשר עמל על סדרת מדריכים אלו לניהול הרשות המקומית ומוביל את כלל תוכנית ההכשרה לנבחרה הציבור ובעלי תפקיד בכירים בשלטון המקומי.

תודות לכל צוות האגף הבכיר לפיתוח הון אנושי ברשויות המקומיות ולכל שותפינו בממשלה, בשלטון המקומי ובחברה האזרחית, שרואים תמיד את טובת תושבי ישראל לנגד עיניהם.

בהצלחה!

עיינה אדלר

מנהלת אגף בכיר פיתוח ההון האנושי ברשומ"ק

1. הנחה של אזרח ותיק

ההנחה הראשונה המנויה בתקנות ההנחה¹, היא הנחה הניתנת לאזרח ותיק, תושב ישראל, שהגיע, לפי הרישום במרשם האוכלוסין, לגיל הפרישה - גיל הפרישה הוא גיל 67 לגבר וגיל 62 לאישה².

בהתאם לתקנות ההנחה³, מועצת הרשות המקומית רשאית לקבוע הנחה מסכום הארנונה הכללית לגבי אזרח ותיק המקבל על-פי חוק הביטוח אחת מקיצבאות אלה: קיצבת זיקנה או קיצבת שאירים, קיצבת תלויים או נכות בשל פגיעה בעבודה. אזרח ותיק זה יקבל הנחה שאינה עולה על 25 אחוזים. הנחה זו מוגבלת לגבי 100 מ"ר בלבד משטח הנכס.

כמו כן, נקבע בתקנות⁴, כי אם בנוסף לקיצבה שבפסקת משנה (א) מקבל אותו אזרח ותיק גימלת הבטחת הכנסה כי אז הוא זכאי להנחה בשיעור עד 100 אחוזים. אף הנחה זו מוגבלת לגבי 100 מ"ר בלבד משטח הנכס.

בסעיף 9 לחוק האזרחים הותיקים נקבע כי אזרח ותיק זכאי להנחה בתשלומי ארנונה החלים על הדירה המשמשת למגוריו; כן נקבע כי ההנחה לפי סעיף קטן (א) תינתן לאזרח ותיק בשיעור של 30%; ואם משתלמת לו גמלה לפי חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א - 1980 (להלן - חוק הבטחת הכנסה) - בשיעור של 100%.

א. הנחה זו מותנית בתנאים הבאים:

ב. ההנחה תינתן לאותו אזרח ותיק בעד דירת מגורים אחת בלבד;

ג. ההנחה תינתן רק לאזרח ותיק אחד אף אם גרים בדירה יותר מזכאי אחד;

ד. ההנחה תינתן גם כאשר רק אחד מבני הזוג המתגוררים באותה דירת מגורים הוא אזרח ותיק;

ה. ההנחה תינתן רק לאזרח ותיק שסך כל הכנסותיו, מכל מקור שהוא, אינו עולה על השכר הממוצע כפי שפורסם לאחרונה לפני הגשת הבקשה להנחה; גרים בדירה יותר מאזרח ותיק אחר, תינתן ההנחה רק אם סך כל הכנסות המתגוררים באותה דירה, מכל מקור שהוא, אינו עולה על 150% מהשכר הממוצע;

ו. ההנחה תינתן על פי בקשה בכתב חתומה בידי המבקש, הכוללת את הפרטים והמסמכים שקבעה הרשות המקומית לענין זה, שהגיש המבקש לרשות המקומית שבתחומה נמצאת דירת המגורים שבה הוא מתגורר, או על פי הצהרה בכתב של המבקש כי מתקיימים לגביו התנאים המפורטים בפסקה (4).

2. הנחה בגין נכות

בהתאם לתקנות ההנחה, נכה הזכאי לקיצבה חודשית מלאה, אשר דרגת אי כושר השתכרותו היא בשיעור 75 אחוזים ומעלה זכאי להנחה שאינה עולה על 80 אחוזים⁵.

נכה אשר טרם קבלת קיצבת הזיקנה נקבעה לו לצמיתות דרגת אי-כושר השתכרות בשיעור של 75% ומעלה - זכאי להנחה שאינה עולה על 80 אחוזים⁶.

תקנות ההסדרים במשק המדינה (הנחה מארנונה), התשנ"ג - 1993. ק"ת 5503, התשנ"ג (25.2.1993), עמ' 419. נוסח התקנות מובא כנספח לחוברת זו.
נקבע בחוק האזרחים הותיקים, התש"ן-1989, ס"ח 1295, התש"ן (28.12.1989), עמ' 26 וכן בחוק גיל פרישה, התשס"ד-2004, ס"ח 1919, התשס"ד (18.1.2004), עמ' 46.

סעיף 2 (א) (1) (א)

סעיף 2 (א) (1) (ב)

תקנה 2 (א) (2)

תקנה 2 (א) (2)

כמו כן, נכה אשר דרגת נכותו הרפואית המוכחת על פי כל דין היא בשיעור 90 אחוזים ומעלה, או מי שטרם קבלת קצבת הזקנה נקבעה לו נכות כאמור - זכאי להנחה שאינה עולה על 40 אחוזים.⁷

3. גמלת אסיר ציון

בהתאם לתקנות ההנחה, הזכאי לגמלה כאסיר ציון או כבן משפחה של הרוג מלכות - זכאי להנחה שלא תעלה על 66 אחוזים לגבי 70 מטרים רבועים משטח הנכס⁸; עלה מספר בני המשפחה הגרים עם הזכאי על ארבעה - הנחה, כאמור, לגבי 90 מטרים רבועים משטח הנכס. הזכאות לגמלה כאסיר ציון או כבן משפחה של הרוג מלכות נקבעת לפי חוק⁹.

הגדרת אסיר ציון

"אסיר ציון" - כל אחד מאלה:

1. מי שהיה במאסר או שהיה ששה חדשים לפחות במעצר או בהגליה בגלל פעילותו הציונית בארץ שבה פעילות זאת היתה אסורה, והכל אם הוא אזרח ישראלי מכוח שבות ותושב ישראלי;
2. מי שהיה במאסר או שהיה ששה חדשים לפחות במעצר או בהגליה בארץ אויב בגלל יהדותו או בגלל יחסי האיבה של אותה ארץ כלפי ישראל, והכל אם הוא אזרח ישראלי מכוח שבות ותושב ישראלי;
3. מי שנמצא במאסר, במעצר או בהגליה בשל סיבה מהסיבות האמורות בפסקאות (1) ו-(2), או שהוא נאסר, נעצר או הוגלה כאמור ונעלמו עקבותיו וחלפו ששה חדשים מיום מעצרו, והכל אם חוק השבות, התש"י - 1950, היה חל עליו;
4. מי שהיה תושב ארץ ישראל לפני הקמת המדינה ובשל פעילותו למען הקמת המדינה היה במאסר או שהיה שישה חודשים לפחות במעצר או בהגליה והכל אם הוא אזרח ישראלי ותושב ישראלי;

הגדרת הרוג מלכות

"הרוג מלכות" - כל אחד מאלה:

1. מי שלאחר קום המדינה הוצא להורג או הומת בידי שלטונות מדינה זרה בגלל פעילותו הציונית;
2. מי שלאחר קום המדינה הוצא להורג או הומת בארץ אויב, בידי שלטונות אותה ארץ או בידי ארגון עוין, בגלל זיקתו לישראל או בגלל יהדותו או בגלל יחסי האיבה של אותה ארץ כלפי ישראל;

4. הנחה למקבל גמלת נכות

בהתאם לתקנות ההנחה, המקבלים גמלה נכות, בהתאם לרשימה המפורטת, – זכאים להנחה שלא תעלה על 66 אחוזים לגבי 70 מטרים רבועים משטח הנכס; עלה מספר בני המשפחה הגרים עם הזכאי על ארבעה - הנחה, כאמור, לגבי 90 מטרים רבועים משטח הנכס.

להלן הרשימה:

- א. המקבל גמלת נכות לפי חוק נכי רדיפות הנאצים, התשי"ז - 1957.
- ב. המקבל גמלת נכות המשולמת על ידי ממשלת גרמניה בשל רדיפות הנאצים בהתאם לחוק הפדרלי לפיצויים (BEG) מהשנים 1953-1965, למי שהוכחה זכאותו כאמור, להנחת דעתה של הרשות המקומית¹⁰.
- ג. המקבל גמלת נכות המשולמת על ידי ממשלת הולנד בשל רדיפות הנאצים בהתאם לחוק הגמלאות ההולנדי לנפגעי רדיפות

⁷ תקנה 2 (א) (3)

⁸ תקנה 2 (א) (4) (א)

⁹ חוק התגמולים לאסירי ציון ולבני משפחותיהם, התשנ"ב-1992. ס"ח 1395, התשנ"ב - 1992 (9.4.1992), עמ' 205.

¹⁰ תקנה 2 (א) (4) (ב)

¹¹ תקנה 2 (א) (4) (ג)

1940-1945 (WUV), למי שהוכחה זכאותו כאמור, להנחת דעתה של הרשות המקומית¹².

ד. המקבל גמלת נכות המשולמת על ידי ממשלת אוסטרליה בשל רדיפות הנאצים בהתאם לחוק האוסטרי לתמיכה בקרבנות (OGF) שנחקק בהקשר לחוק התגמולים עבור קרבנות המלחמה¹³.

ה. המקבל גמלת נכות המשולמת על ידי ממשלת בלגיה לפי החוק הבלגי משנת 1954 בהקשר לקצבאות פצעים של הקרבנות האזרחיים של המלחמה¹⁴ 1940-1945.

5. הנחה לעיוור

בהתאם לתקנות ההנחה, בעל תעודת עיוור לפי חוק שירותי הסעד¹⁵ - זכאי להנחה שאינה עולה על 90 אחוזים¹⁶.
תעודת עיוור / לקוי ראייה ניתנת בהתאם להוראות תע"ס¹⁷.

6. הנחה לעולה

בהתאם לתקנות ההנחה, עולה זכאי להנחה שאינה עולה על 90 אחוזים לגבי 100 מטרים רבועים בלבד משטח הנכס למשך 12 חודשים מתוך 24 החודשים המתחילים ביום שנרשם במרשם האוכלוסין כעולה על פי חוק השבות, התש"ו-1950.

מי שניתנה לו תעודה של אזרח עולה מהמשרד לקליטת העלייה - זכאי להנחה שאינה עולה על 90 אחוזים לגבי 100 מטרים רבועים בלבד משטח הנכס וזאת למשך 12 חודשים מתוך 24 חודשים המתחילים ביום קבלת המעמד כקבוע בתעודה האמורה¹⁸.

כמו כן, עולה התלוי בעזרת הזולת הזכאי, על פי אישור המוסד לביטוח לאומי, לגמלה מיוחדת לעולה או לגמלת סיעוד לעולה, לפי הסכם למתן גמלאות מיוחדות שנערך בין המוסד לביטוח לאומי לבין ממשלת ישראל, לפי סעיף 9 לחוק הביטוח - זכאי להנחה שאינה עולה על 80 אחוזים. המוסד לביטוח לאומי ימציא למחזיק, על פי בקשתו, תעודה המעידה על זכאות לפי פסקה זו¹⁹.

7. הנחת זכאי לגמלה

בהתאם לתקנות ההנחה, מי שזכאי לאחת הגמלאות המפורטות להלן - זכאי להנחה שאינה עולה על 70 אחוז²⁰.

(א) גמלה להבטחת הכנסה לפי חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א - 1980;

(ב) תשלום לפי חוק המזונות (הבטחת תשלום), התשל"ב - 1972;

(ג) גימלת סיעוד, לפי פרק ו' לחוק הביטוח;

8. הנחה בהתאם למבחן הכנסה

תקנות ההנחה מאפשרות קבלת הנחה בהתאם למבחן הכנסה. בנושא זה קיימת הנחה בשיעור שנקבע בטבלה נפרדת המתעדכנת מידי פעם ובהתאם למספר הנפשות בבית²¹. יש לציין כי בחלק מאתרי הרשויות המקומיות, ניתן להיעזר ב"מחשבון לבדיקת

¹² תקנה 2 (א) (4) (ד)

¹³ תקנה 2 (א) (4) (ה)

¹⁴ תקנה 2 (א) (4) (ו)

¹⁵ חוק שירותי הסעד, התשי"ח-1958. ס"ח 249, התשי"ח (28.3.1958), עמ' 103.

¹⁶ תקנה 2 (א) (5).

¹⁷ הנחיות והוראות המנהל הכללי של משרד הרווחה (תקנון לעבודה סוציאלית - תע"ס), כתוקפן מזמן לזמן, - תקנות שירותי הסעד (טיפול בנזקקים),

התשמ"ו-1986. ק"ת 4926, התשמ"ו (18.4.1986), עמ' 809.

לקבלת הנחיות ופרטים לגבי תעודת עיוור - אתר משרד הרווחה -

<http://www.molsa.gov.il/Populations/Disabilities/Blindness/BlindCertificate>

¹⁸ תקנה 2 (א) (6)

¹⁹ תקנה 2 (א) (א6)

²⁰ תקנה 2 (א) (7)

²¹ תקנה 2 (8)

9. הנחת חסיד אומות עולם

בהתאם לתקנות ההנחה, חסיד אומות העולם לרבות בן זוגו או מי שהיה בן זוגו, היושב בישראל – זכאי להנחה שאינה עולה על 66 אחוזים.²²

בפסקה זו, "חסיד אומות העולם" – מי שהוכר כחסיד אומות העולם בידי רשות הזכרון "יד ושם".²³

10. הנחה להורה יחיד

בהתאם לתקנות ההנחה, "הורה יחיד" או שהוא הורה יחיד לילד המתגורר איתו המשרת שירות סדיר או מתנדבת בשירות הלאומי, כל עוד הם משרתים כאמור, ובתנאי שגילם אינו עולה על 21 שנה – זכאי להנחה שאינה עולה על 20 אחוזים.²⁴

הגדרת "הורה יחיד" ניתנת בסעיף 1 לחוק משפחות חד-הוריות, התשנ"ב – 1992²⁵ –

תושב ישראל אשר בהחזקתו ילד הנמצא עמו ואשר נתקיים בו אחד מאלה:

(1) הוא אינו נשוי ואין אדם הידוע בציבור כבן זוגו;

(2) הוא נשוי ומתקיים בו האמור באחת מפסקאות המשנה (א), (ב) או (ג), ובתנאי שאין אדם אחר הידוע בציבור כבן זוגו;

א. הוא חי בנפרד מבן זוגו תקופה של שנתיים לפחות ופתח בהליך על פי דין להשתחרר מקשר הנישואין ופעל במסגרת

הליך זה שנתיים לפחות;

ב. היא עגונה, כמשמעותה בסעיף 1 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה – 1995 ;

ג. היא חיה בנפרד מבן זוגה, שהתה במקלט לנשים מוכות 90 ימים לפחות, מתוך תקופה של שנים עשר חודשים שתחילתה

ביום הראשון לשהותה במקלט כאמור, פתחה בהליך על פי דין להשתחרר מקשר הנישואין ופעלה במסגרת הליך זה

במשך שישה חודשים לפחות; ואולם אישה תהא פטורה מפתיחת הליך כאמור אם לשכת הסעד אישרה כי יש בכך כדי

לסכן את חייה או את חיי ילדה;

(3) הוא עולה חדש שנמצא בארץ למעלה משנה וכחות משנתיים ובן-זוגו לא עלה לארץ ואף אינו שווה בה ובתנאי שאין לו בן

זוג אחר.

11. הנחה לנזקק

בהתאם לתקנות ההנחה, "נזקק" – זכאי להנחה שאינה עולה על 70 אחוזים.²⁶

לענין זה, "נזקק" – מחזיק:

(1) שנגרמו לו הוצאות חריגות, גבוהות במיוחד בשל טיפול רפואי חד-פעמי או מתמשך, שלו או של בן משפחתו;

(2) שקרה לו אירוע אשר הביא להרעה משמעותית בלתי צפויה במצבו החומרי.

המבקש הנחת "נזקק" ימציא בקשה חתומה. טופס הבקשה יועבר לגזבר, ולמנהל מחלקת הרווחה שיעבירו להחלטת הועדה, בצירוף חוות דעת בכתב.

²² תקנה 2 (א) (9)

²³ רשות הזכרון "יד ושם" הינה גוף סטטוטורי שהוקם מכח חוק זכרון השואה והגבורה – יד ושם, תשי"ג-1953. סעיף 1(9) לחוק יד ושם קובע כי תוקם רשות זכרון, יד ושם, בין היתר, לחסידי אומות העולם ששמו נפשם בכפם להצלת יהודים". סעיף 2 לחוק, המפרט את תפקידי יד ושם וסמכויותיו, קובע בסעיף קטן (4א): "להעניק לחסידי אומות העולם אזרחות-כבוד, ואם הלכו לעולמם – אזרחות-זכרון, של מדינת ישראל, לאות הוקרה על פועלם".

²⁴ תקנה 2 (א) (10)

²⁵ ס"ח 1390, התשנ"ב (24.3.1992), עמ' 147

²⁶ תקנה 7

ועדת ההנחות תקבע את זכאותו של מבקש הנחה, ואת שיעורי ההנחה, בהסתמך על טופס הבקשה וחוות הדעת. בהתאם לתקנות, על הועדה ליתן החלטתה, בכתב, בצירוף נימוקים.

כן קובעות התקנות כי מבקש ימציא פרטים או מסמכים נוספים לצורך דיון בבקשתו, לפי דרישת הגזבר או מנהל מחלקת הרווחה או הועדה. כמובן שסירוב להמציא מסמכים או פרטים עלול להביא לדחיית הבקשה להנחה.

12. הנחות לחיילים, נפגעי מלחמה ושוטרים ומשפחותיהם

תקנות ההנחה קובעות, כי מחזיק בנכס שנתקיימו לגביו התנאים המפורטים להלן, יהיה זכאי להנחה מארנונה כללית שהוטלה על הנכס באותה שנת כספים, בשיעורים כמפורט להלן²⁷:

(ג) הנחה של 100 אחוזים למחזיק שהוא -

- (א) חייל - כל עוד הוא חייל, עד תום ארבעה חודשים מיום שחרורו²⁸;
- (ב) הורה של חייל המוכיח, להנחת דעתה של הרשות המקומית שבמקום מגוריו, כי פרנסתו היתה על החייל סמוך לפני תחילת שירותו, וכי אין לו פרנסה למחייתו ואין הוא מסוגל להשיגה כל עוד הוא מצוי במצב האמור, ובתנאי שהחייל פטור מתשלום מארנונה לפי פסקת משנה (א);
- (ג) מתנדבת בשירות לאומי - כל עוד היא משרתת;
- (ד) משרת בשירות האזרחי במסלול מלא כמשמעותו בתקנה 3 לתקנות שירות אזרחי - כל עוד הוא משרת;
- (ה) משרת בשירות האזרחי המשמר במסלול מלא הכולל שירות של 40 שעות שבועיות בממוצע בתקופה של 12 חודשים - כל עוד הוא משרת.
- (ו) משרת בשירות אזרחי - בטחוני - כל עוד הוא משרת.

(2) הנחה של שלושה רבעים למחזיק שהוא משרת בשירות אזרחי - חברתי המשרת 30 שעות שבועיות בממוצע במשך

שנתיים - כל עוד הוא משרת.

(3) הנחה של שני שלישים למחזיק שהוא -

- (א) נכה הזכאי לתגמולים או למענק לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט - 1959 [נוסח משולב];
- (ב) נכה הזכאי לתגמולים לפי חוק נכי המלחמה בנאצים, התשי"ד - 1954;
- (ג) זכאי לתגמולים לפי חוק המשטרה (נכים ונספים), התשמ"א - 1981;
- (ד) בן משפחה של חייל שנספה במערכה הזכאי לתגמולים לפי חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התשי" - 1950;
- (ה) זכאי לתגמולים לפי חוק שירות בתי הסוהר (נכים ונספים), התשמ"א - 1981;
- (ו) זכאי לתגמולים לפי חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל - 1970;
- (ז) ביום תחילתן של תקנות אלה, היה זכאי להנחה לפי סעיף 3 לחוק הרשויות המקומיות (פטור חיילים נפגעי מלחמה ושוטרים מארנונה), התשנ"ג - 1993 (להלן - חוק הפטור), כל עוד הוא זכאי לפי סעיף זה בחוק הפטור - גם אם יבוטל.

(3) הנחה של 50 אחוזים למחזיק שהוא -

- (א) משרת בשירות האזרחי במסלול מפוצל כמשמעותו בתקנה 3 לתקנות שירות אזרחי - כל עוד הוא משרת;
- (ב) משרת בשירות האזרחי המשמר במסלול מפוצל הכולל שירות של 20 שעות שבועיות בממוצע בתקופה של 24 חודשים - כל עוד הוא משרת.

²⁷ תקנה 14ד, 14ה. תקנות אלו הן חלק מפרק ה2 לתקנות ההנחה, אשר הוספו בשנת 1998 לחוק ואשר הוראותיהן דומות להוראות חוק הרשויות המקומיות (פטור חיילים, נפגעי מלחמה ושוטרים מארנונה), התשי"ג - 1953. שני החיקוקים חלים במקביל.

²⁸ המדובר בחייל בשירות חובה ולא בשירות קבע. ר' לענין זה בג"צ 3675/97, סא"ל יצחק הוכמן נ' עיריית רעננה (פס"ד מיום 18.7.1996).

עם זאת, התקנות מסייגות וקובעות כי המחזיק בנכס ששטחו עולה על 70 מטרים רבועים לא יהיה זכאי להנחה זו, אלא לגבי 70 מטרים רבועים בלבד; עלה מספר בני משפחתו של המחזיק והגרים עמו על ארבעה - תינתן הנחה, כאמור, לגבי 90 מטרים רבועים בלבד.

חשוב לציין כי תכלית החקיקה הינה לסייע לנכי צה"ל בשיקומם ותיפקודם על ידי מתן סיוע לצורך שילובם בחברה. ההנחה האמורה ניתנה לנכי צה"ל על מנת לאפשר את שילובו של הנכה בחברה בכל תחומי החיים ולהגשים את ערך השוויון. "הנכה הוא אדם שווה זכויות. אין הוא מצוי מחוץ לחברה או בשוליה. הוא חבר רגיל בחברה שבה הוא חי. מטרת ההסדרים אינה להיטיב עמו בבדידותו, אלא לשלבו - בתוך שימוש לעתים בהעדפה מתקנת - במירקם הרגיל של חיי החברה." (בג"צ 7081/93 בוצר נ' מועצה מקומית מכבים-רעות (12.3.96)).

דברים דומים נאמרו על מטרת חוק הפטור בדיוני הכנסת: "והנה נמצאו סוגי אזרחים, שלפי דעת הכל היו ראויים לשחרור מהארנונות העירוניות, לאו דווקא בשל עוני, אלא בגלל סיבות חשובות כלליות, והיה צורך להעמידם במצב שלא יצטרכו לבקש את השחרור כחסד, אלא כזכות המגיעה להם." (דברי הכנסת משיבה 214 של הכנסת השניה ביום 24.3.53 עמ' 1).

במקרה אחד בו הזדמן בית המשפט לדון בשאלה נאמר כי: "כל הטעמים העומדים ביסודו של סעיף הפטור, משמע עידודם של נכי צה"ל להשתלב במעגל העבודה, על כל המשתמע מכך, מתקיימים גם כאשר הנכה מפעיל את עסקו באמצעות חברה שבשליטתו." (עת"מ (נצ') 218/03 שי ואח' נ' עיריית נצרת עילית (7.1.13)). בית המשפט העליון השאיר את השאלה בצריך עיון והותיר על כנה את הכרעת בית המשפט המחוזי (עע"מ 1367/13 עיריית נצרת עילית נ' עזבון המנוח דוד שי ז"ל (20.11.14)).

בפסיקת בית המשפט לעניינים מינהליים שניתנה לאחרונה, קבע בית המשפט כדלקמן;

"לאחר ששקלתי את טענות הצדדים לא מצאתי סיבה המצדיקה לפרש את האמור בסעיף 6 לחוק הפטור בצמצום כך שיחול רק על נכי צה"ל המנהלים עסק בשמם. תכלית החוק הינה לעודד שילובם של נכי צה"ל במעגל החברה, ובמקרה זה במעגל העבודה, ללא אבחנה בין צורת הפעלת העסק שבידי הנכה. הקריטריונים היחידים הינם הפעלת וניהול העסק בפועל על ידי הנכה וכי זהו מקור פרנסתו העיקרי, וכן כי העסק אינו מחוייב בתשלום מקדמות למס הכנסה או שנקבע בשומה כי אינו חייב במס הכנסה לשנת הכספים הנדונה – דהיינו כי העסק פועל על רווחיות נמוכה, אם בכלל. כל עוד שהבעלות בחברה היא של הנכה בלבד והיא עומדת בקריטריונים הנוספים (ללא שנעשים מהלכים לשלול רווחיות באופן מלאכותי), מה יכול להצדיק את שלילת הפטור שנועדה להטיב ולהקל עם הנכה ולעודד שילובו במעגל העבודה? לא מצאתי בעמדת המשיבה תשובה משכנעת לשאלה זו".²⁹

בהתאם לחוזר מנכ"ל משרד הפנים 4/2013 - ככל שרשות מקומית גבתה ארנונה מן הזכאים לפטור בהתאם לאמור לעיל, לאחר מועד מתן פסק הדין, עליה להשיב לזכאים את הכספים בכפוף לכללי הזכאות הקבועים בחוק. ארנונה שהוטלה במהלך פרק הזמן שלאחר מתן פסק הדין האמור ולא נגבתה, תימחק מספרי הרשות, ללא צורך בהגשת בקשה למחיקת חובות.

13. הנחה למחזיק בעסק - הנחה בהתאם למבחן הכנסה

בהתאם לתקנות ההנחה, הועדה רשאית לתת הנחה למחזיק בעסק, בהתאם למבחן ההכנסה.³⁰

ההנחה מותנית בכל התנאים הבאים במצטבר:

(1) הוא בעל העסק ואין הוא בעל עסק נוסף;

(2) שטחו של העסק אינו עולה על 75 מטרים רבועים;

(3) מלאו לו 65 שנים ובאשה - 60 שנה;

(4) הוא עוסק שמחזור העסקאות שלו בכל עסקיו אינו עולה על 240,000 שקלים חדשים; הסכום האמור יהיה צמוד למדד

המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה הידוע בתחילת כל שנת כספים; בפסקה זו, "עוסק" ו"מחזור עסקאות

²⁹ עת"מ (חיפה) 13734-02-21 עיריית חיפה נ' משולם אבני ובנו בע"מ (2.12.2021).

של עוסק" - כמשמעותם בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו - 1976;

(5) הוא זכאי להנחה מארנונה, לפי תקנה 2(8) - "מבחן ההכנסה", בעד דירת המגורים שבה הוא מחזיק.

התקנות קובעות כי ההנחה שתינתן למי שזכאי לכך לפי תקנת משנה (א) תהיה עד השיעור שניתן לו באותה שנת כספים על דירת המגורים שבחזקתו, ותינתן לגבי 40 המטרים הרבועים הראשונים של שטח העסק.

פרק ב': הוראות כלליות למתן הנחות

1. קביעת תנאים על ידי כל רשות

תקנות ההנחה קובעות כי בקביעת שיעור ההנחה על פי המבחנים שבתקנה 2(1) עד 10(1), רשאית המועצה להתחשב במצבו החומרי של המחזיק ולצורך זה אף לקבוע תנאים ומבחני משנה לזכאות להנחה לפי כל אחת מהפסקאות האמורות³¹.

2. מינוי הועדה והרכבה

מועצת הרשות המקומית תמנה את ועדת ההנחות³².

הרכב ועדת ההנחות נקבע אף הוא בתקנות ההנחה³³.

בעיריה - חברי הועדה יהיו -

(1) שלושה חברי המועצה, אשר שניים מהם חברים בסייעות המיוצגות בוועדת ההנהלה ואחד חבר בסייעה הגדולה ביותר, שאינה מיוצגת בוועדת ההנהלה, שקיבלה את מרב קולות הבוחרים; היו הסייעות כולן מיוצגות בוועדת ההנהלה - יהיה חבר ועדה אחד לפחות מי שאינו חבר המועצה;

(2) הגזבר, מנהל מחלקת הרווחה, ומנהל מחלקת הגביה או מי שכל אחד מהם הסמיכו לענין סעיף זה מבין עובדי העיריה;

(3) היועץ המשפטי שמינתה העיריה לפי חוק הרשויות המקומיות (ייעוץ משפטי), התשל"ו-1975, או עורך דין ממושרד או מלשכתו ובעיריה שלא מינתה יועץ משפטי כאמור, עורך דין שמינתה המועצה לענין זה.

במועצה מקומית או במועצה אזורית - חברי הועדה יהיו:

(1) שני חברי המועצה אשר אחד מהם לפחות חבר בסייעה שאינה מיוצגת בוועדת ההנהלה; היו הסייעות כולן מיוצגות בוועדת ההנהלה - יהיה חבר ועדה אחד לפחות, מי שאינו חבר בוועדת ההנהלה;

(2) הגזבר, מנהל מחלקת הרווחה, או מי שכל אחד מהם הסמיכו לענין תקנה זו מבין עובדי המועצה המקומית (או האזורית);

(3) היועץ המשפטי שמינתה המועצה לפי חוק הרשויות המקומיות (ייעוץ משפטי), התשל"ו-1975, או עורך דין ממושרד או מלשכתו, ובמועצה שלא מינתה יועץ משפטי כאמור - עורך דין שמינתה המועצה לענין זה.

כן נקבע בתקנות ההנחה כי המועצה תמנה מבין חבריה שמונו לוועדה, את יושב ראש הועדה וממלא מקומו.

מנין חוקי בישיבות הועדה יהיה נוכחות של יושב ראש הועדה או ממלא מקומו, היועץ המשפטי והגזבר.

עוד נקבע כי החלטות הועדה אינן טעונות אישור המועצה אך תונחנה על שולחנה³⁴.

תשומת הלב גם לקביעה כי גזבר ומנהל מחלקת הרווחה יכולים להסמיק מי מטעמם לצורך תפקידם על פי תקנות ההנחה³⁵.

³¹ תקנה 2א'.

³² תקנה 5.

³³ תקנה 6. לענין הרכב ועדת הנחות בעיריה - התקנה מפנה לאמור בסעיף 49 לפקודת העיריות (נוסח חדש).

³⁴ הנחיות אלו מופיעות הן בתקנה 6 והן בסעיף 49 לפקודת העיריות (נוסח חדש).

³⁵ תקנה 1 - "הגדרות"

3. תנאי לקבלת הנחה

תקנות ההנחה קובעות כי לא תינתן הנחה לפי תקנות אלה, אלא אם כן שולמה יתרת הארנונה הכללית שהוטלה על הנכס בתשלום אחד מראש, בהוראת קבע או לפי הסדר תשלומים אחר להנחת דעתה של הרשות המקומית.

4. מניעת כפל ההנחות והנחה חלקית

כאשר קיימת זכאות להנחות שונות על פי תקנות ההנחה, תינתן לזכאי להנחה, הנחה אחת בלבד, הגבוהה מביניהן, ולא תינתן כל הנחה למחזיק נוסף בנכס שלגביו ניתנה הנחה. עם זאת, כאשר קיימת זכאות להנחה לפי תקנות אלה ולפי תקנות שהותקנו לפי סעיף 12(א) לחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב), התשנ"ג-1992, רשאית המועצה לתת במצטבר זכאי להנחה המחזיק בשני נכסים או יותר - תינתן הנחה לנכס אחד בלבד, לפי הגבוהה מביניהן³⁶.
זכאי להנחה אשר החזיק בנכס בחלק משנת הכספים שעליה הוטלה הארנונה - תינתן ההנחה בשיעור יחסי למספר החודשים שבהם החזיק בנכס³⁷.

5. פרסום ההחלטה

החליטה המועצה על מתן הנחות מארנונה ושיעורן, לפי תקנות ההנחה, עליה לפרסם הודעה על כך בתחום הרשות המקומית, ביחד עם הודעתה בדבר הטלת שיעורי הארנונה ומועדי תשלומה³⁸.

³⁶ חשוב לציין כי הוראה זו תקפה לא רק לרשות מקומית מסוימת. על כן זכאי להנחה המחזיק בשתי דירות מגורים שכל אחת מהן מצויה בתחומי רשות מקומית אחרת - זכאי להנחה אחת בלבד. לצורך ישום החלטה זו - מוצע כי תושב המבקש הנחה - יידרש לענות בשאלון (ואולי בתצהיר) לגבי דירות נוספות בהם הוא מחזיק והאם דרש או קיבל הנחה בגינם.

³⁷ תקנה 17.

³⁸ תקנה 18.

נספח א'

בקשה להנחה מתשלום ארנונה כללית לדירת מגורים לשנת הכספים 2023

בקשה לקבלת הנחה מארנונה

לנכס בתל-אביב-יפו לשנת הכספים

מספר הודעת שירות
סוג מסמך: 1854

לקוח יקר,

הנחות מארנונה ניתנות לימחזיק בנכס לפי החוק ובהתאם להחלטת מועצת העירייה.

התנאים לקבלת הנחה

* רישום כימחזיק בספרי העירייה.

* רישום במרשם האוכלוסין כמתגורר בעיר תל-אביב-יפו.

מי שרשום כמתגורר בעיר אחרת, עליו להמציא אישור מאותה רשות לפיו אינו מקבל אצלה הנחה מארנונה, בתקופה לגביה מבוקשת ההנחה.

לתשומת לבך
* בקשה להנחה בשם אדם אחר תסופל רק בצירוף ייפוי-כוח מתאים וצילום תעודת זהות של מיפה הכוח.
* הגשת בקשה להנחה אינה דוחה את מועד התשלום ולא יהיה בה כדי לעכב הליכי גביה על-פי דין.
* העירייה שומרת לעצמה את הזכות לערוך ביקורת בנכס לאימות הנתונים.

מידע מפורט בנוגע להנחות בארנונה מופיע בעלון מידע הנמצא באתר האינטרנט העירוני www.tel-aviv.gov.il ובמרכז השירות העירוני.

פרטי המבקש (המחזיק בנכס)

מספר זהות/חיפ/דרכון	שם משפחה	שם פרטי	תאריך לידה	תאריך עלייה
מין ☐ זכר ☐ נקבה	מצב משפחתי ☐ רווק ☐ נשוי ☐ אלמן	האם הנך גם ☐ פרוד ☐ ידוע בציבור	מס' נפשות בדירה ☐ זיקה לנכס ☐ בעלים ☐ בשכירות ☐ חלק מהנכס ☐ כל הנכס	טלפון קשר
ליצירת קשר	בית	נייד	(כתובת דואר אלקטרוני Email)	

פרטי הנכס

מספר חשבון לקוח בארנונה	כתובת	קומה	מספר דירה
שם משפחה	שם פרטי	מספר זהות	טלפון קווי/נייד
בעל הנכס			

פירוט סוגי ההנחות

הנחות במגורים										הנחות במגורים ובמסקים			
מקבל הנכס	מקבל הנכס	מקבל הנכס	מקבל הנכס	מקבל הנכס	מקבל הנכס	מקבל הנכס	מקבל הנכס	מקבל הנכס	מקבל הנכס	מקבל הנכס	מקבל הנכס	מקבל הנכס	מקבל הנכס
41	43	44	48	48	15	46	37	39	35	40	27	28	38
41	43	44	48	48	15	46	37	39	35	40	27	28	38
41	43	44	48	48	15	46	37	39	35	40	27	28	38

* הנחה זו כפולה למעט מי שהחל לקבל את הנמלה לפני 1.03.11 ולא חלה הפסקה של 6 חודשים רצופים בזמאיתו לנמלה.

כתובת למשלוח כלל ההודעות בארנונה (עד הודעה חדשה בכתב)

שם הנמען	רחוב	מספר הבית
מספר הדירה	עיר	מיקוד
תיבת דואר	מיקוד	מספר הבית

הצהרת המבקש

אני מצהיר בזאת:
* הפרטים הכתובים לעיל הם נכונים, מדויקים ומלאים.
* ידוע לי כי במידה ולא אשלם את יתרת הארנונה ההנחה תבוטל.
ידוע לי שאם ימצא שמסדתי פרטים שאינם נכונים או אינם מלאים או אינם מדויקים, תבוטל ההנחה שאושרה, ואדרש לשלם את כל המגיע ממני רטרואקטיבית ממועד מתן ההנחה בתוספת ריבית והפרשי הצמדה כחוק.

שם פרטי ושם משפחה תאריך חתימת המבקש

פנישה עם תור בלחיצת כפתור

מרכז השירות העירוני נא לזמן תור באתר העירייה או בטלפון יש עמדה נגישה בקומת הלובי	3013 * ראשון עד רביעי מ-08:00 עד 16:00 חמישי מ-08:00 עד 15:00 תשלום בכרטיס אשראי, מענה ממוחשב 24/7	www.tel-aviv.gov.il למידע, לשירותים מקוונים ולתשלומי ארנונה
כדי להימנע מאי נעימות מומלץ לוודא באתר העירייה אם חל שינוי בשעות הפעילות		
פניות בכתב	באתר העירייה: צרו קשר > פנייה מקוונת ליחידות העירייה > ארנונה	רחוב אבן גבירול 69, תל-אביב-יפו 6416201

מדריכים לנבחרים

מדריך כתוב כללי לעבודת הרשות המקומית ומדריכים מפורטים

לעבודת ועדות הרשות לפי נושאי תוכן [מדריך לנבחר + ועדות](#)

אתר מידע לחברי מועצה

אתר מקיף הכולל מידע וקורסים מקוונים ללמידה עצמית

להכרות עם עבודת הרשות המקומית [אתר למידה לנבחרים](#)

כנסי אוריינטציה מחוזיים לחברי מועצה והכשרות מקוונות על ועדות המועצה

מידע על מועדים ותכנים מתעדכנים ב[אתר משרד הפנים](#)

מדריכים מקצועיים לעבודת הרשות המקומית

המדריך לנבחר

ועדת כספים

ועדה לענייני ביקורת

ועדת הנחות בארנונה

ועדת ערר על קביעות ארנונה כלליות

ועדת חינוך

ועדת רווחה

ועדה מקומית לתכנון ובנייה

דיני תכנון ובניה ביו"ש

ועדת מכרזים

ועדת תמיכות

ועדת חירום וביטחון

רישוי עסקים

ועדת איכות הסביבה